

OR HaZZ Rimavská Sobota oddelenie požiarnej prevencie hodnotí

Na začiatku roku je príležitosť a taktiež povinnosť zamyslieť sa nad bilanciou vlastnej práce v uplynulom roku a to nie len z hľadiska dosiahnutých výsledkov, ale aj prípadných nedostatkov.

Požiare spôsobujú každým rokom nie len veľké národohospodárske škody, ale aj straty na životoch a zdraví občanov. Znižovanie týchto strát úzko súvisí s pravidelnou a čoraz náročnejšou preventívnou činnosťou zo strany subjektov, príslušných mestských a obecných úradov, ako aj orgánu vykonávajúceho štátny požiarly dozor, a nie v poslednom rade od všetkých občanov.

Nedodríavanie, zanedbávanie povinností vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov ochrany pred požiarly a taktiež občianska nedisciplinovanosť je hlavnou príčinou vzniku mimoriadnych udalostí. Analýzou počtu vzniknutých požiarov za posledné roky môžeme dospieť k jednoznačnému záveru, že počet požiarov vzniknutých v okrese Rimavská Sobota má mierne stúpajúcu tendenciu. Priame a následné škody zapríčinené požiarly sú rok čo rok viacnásobne vyššie. Príčinu tohto negatívneho javu môžeme hľadať v zmenách majetko-právnych vzťahov, zámernej likvidácii prosperujúcich subjektov, totálnym zničením rezortu poľnohospodárstva a návazne v stúpajúcej nezamestnanosti v našom regióne. Uvedené skutočnosti priniesli zásadné zmeny a nová hospodársko-ekonomická situácia neobišla žiadnu oblasť nášho života a teda ani oblasť ochrany pred požiarly, kde sa prejavujú v súčasnosti ich negatívne javy a to:

- nedostatok odborne pripravených pracovníkov zabezpečujúcich ochranu pred požiarly v subjektoch,
- nedostatok finančných prostriedkov na zaobstaranie požiarly-technických zariadení, výkon pravidelných odborných prehliadok elektrických zariadení a bleskozvodov, plynových zariadení, atď.,
- ľahostajnosť niektorých starostov obcí, ktorí priamo ignorujú platné právne predpisy o ochrane pred požiarly a tým ohrozujú občanov vlastných obcí,
- nedisciplinovanosť, vandalizmus niektorých občanov nášho okresu (zničené odborné miesta požiarly vody, vypaľovanie, atď.),
- zanedbanie výchovy mládeže.

Oddelenie požiarly prevencie v Rimavskej Sobote vykonávalo v r.2009 štátny požiarly dozor v 340 rozhodujúcich subjektoch okresu bez ohľadu na ich právnu formu. V ostatných subjektoch a v nižších organizačných zložkách organizácií, spoločnostiach a v iných objektoch v zmysle platných právnych predpisov túto činnosť sú povinné vykonávať mestské a obecné úrady prostredníctvom odborne vyškolenej osoby a to preventívára, resp. technika požiarly ochrany s pomocou kontrolných skupín. V súlade s plánmi kontrolnej činnosti okresné riaditeľstvo vykonalo 289 protipožiarly kontrol a to komplexné, tematické ako aj následné. Dôkladnou kontrolou bolo zistených celkom 1547 požiarly nedostatkov organizačného a technického charakteru. Za hrubé porušenie povinností na úseku ochrany pred požiarly boli uložené 4 pokuty v celkovej sume 8 250€. V priestupkovom konaní bolo riešených 8 prípadov uzavretých skrátenou formou a to v blokovom konaní.

Na dôkladnú prácu príslušníkov štátneho požiarného dozoru poukazuje analýza požiarovosti v okrese Rimavská Sobota. V roku 2009 bolo zaevidovaných 204 požiarov, pri ktorých bol vykonaný adekvátny odborný a rýchly zásah hasičskej jednotky a tým bola uchránená hodnota približne 2,5 mil. €. Z dôvodu negatívnych vplyvov požiarov v okrese Rimavská Sobota bola jedna osoba usmrtená a sedem ľudí bolo zranených.

Ale čo najviac vyzdvihuje prácu a nekompromisné plnenie úloh, ktoré sú zakotvené vo všeobecne záväzných a interných predpisov, je skutočnosť, že len vo dvoch prípadoch bol registrovaný požiar tam, kde je zo strany okresného riaditeľstva vykonávaný štátny požiarny dozor. Uvedené skutočnosti jednoznačne poukazujú na odôvodnenosť dôkladného, odborného výkonu kontrolnej činnosti.

Hore uvedené údaje musia osloviť právnické osoby, fyzické osoby-podnikateľov, mestské a obecné úrady a taktiež fyzické osoby, aby neodsudzovali výkon štátneho požiarného dozoru, ale naopak, aby boli nápomocní, pretože konáme v prospech všetkých občanov.

Dôležitým článkom ochrany pred požiarimi je stavebná prevencia, ktorá vyžaduje pri posudzovaní stavieb z hľadiska bezpečnosti vysokú odbornosť. Všetky stavby musia byť realizované tak, aby bolo zabránené možným stratám na životoch a zdraví osôb, zvierat a škodám na majetku.

Z toho dôvodu objekty musia umožniť bezpečnú, rýchlu evakuáciu osôb, zvierat a materiálu, brániť šíreniu požiaru vo vnútri objektu a na iné objekty a nie v poslednom rade musia umožniť rýchly, účinný a bezpečný zásah jednotiek HaZZ pri vykonávaní lokalizačných a likvidačných prác. Taktiež vybavenosť týchto objektov požiarno-technickými zariadeniami (t.j. hasiace prístroje, požiarné uzávery, zariadenia na dodávku vody na hasenie požiarov atď.) musia byť v súlade s požiadavkami platných právnych predpisov .

Stavebnou prevenciou, t.j. dôkladnou kontrolou predložených projektov zabezpečujeme, aby legálne realizované objekty, resp. stavby vyhovovali vyššie uvedeným podmienkam. Nami vydávané záväzné stanoviská musia byť v súlade s platnou legislatívou ochrany pred požiarimi stavieb a so stavebným zákonom, a slúžia ako podkladový materiál pre stavebné a kolaudačné konanie. Touto cestou upozorňujeme príslušné stavebné úrady, že všetky projektové dokumentácie musia obsahovať zabezpečenie požiarnej bezpečnosti, ktoré musí byť spracované špecialistom požiarnej ochrany a to aj k stavbám, ku ktorým sa okresné riaditeľstvo nevyjadruje (jednoduché a drobné stavby).

Oddelenie požiarnej prevencie okrem odborne náročných úloh, ktoré sú zakotvené v plánovacích dokumentoch na rok 2010 naďalej bude pokračovať v nasledovných aktivitách:

1. Naďalej bude venovaná zvýšená pozornosť k zabezpečeniu ochrany pred požiarimi v mestách a obciach okresu Rimavská Sobota. Jednoznačne a smelo môžeme konštatovať, že čo sa týka zabezpečenia ochrany pred požiarimi na uvedených úradoch, stav sa neustále zlepšuje a to vďaka tým primátorom a starostom, ktorí si uvedomili, že prevencia je základom predchádzania mimoriadnych udalostí. V spolupráci s Okresným riaditeľstvom HaZZ v každej obci (okrem desiatich), už je ustanovený preventívár, resp. technik požiarnej ochrany s odbornou spôsobilosťou, ktorí zabezpečujú plnenie úloh

vyplývajúcich zo záväzných právnych predpisov. Našou nemilou povinnosťou je ďalej uviesť niektoré obce, v ktorých starostovia nie sú ochotní spolupracovať. Ignorujú všeobecne záväzné právne predpisy a svojim konaním v niektorých prípadoch priamo ohrozujú bezpečnosť občanov. Sú to obce: Klenovec, Hnúšťa, Bottovo, Gemerské Dechtáre, Dubovec, Jesenské, Včelince, Šimonovce, Štrkovec, Zacharovce, Babinec a iné ObÚ. Touto cestou upozorňujem Vás, starostov, že Vaša nečinnosť priamo ohrozuje bezpečnosť osôb, majetku a zvierat a môže súvisieť so vznikom mimoriadnej udalosti, a to požiaru, výbuchu, atď.

V prípade, že v čo najkratšom čase sa Váš postup k riešeniu naliehavých úloh smerujúcich k zabezpečeniu požiarnej bezpečnosti obce nezmení, OR HaZZ v Rimavskej Sobote Vašu nečinnosť postúpi na okresnú prokuratúru a môže podať trestné oznámenie na Vašu osobu za verejné ohrozovanie. Podotýkame, že v roku 2010 okresné riaditeľstvo vykoná kontrolu v obciach vo veciach zvereného výkonu štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi tam, kde doposiaľ sú zanedbané povinnosti.

2. Hlavný dôraz v nasledujúcom období sa bude klásť na objekty v majetku obcí z hľadiska ich bezpečnosti, najmä na bez závadný stav elektroinštalácie, bleskozvodov, plynových zariadení a nie v poslednom rade na zabezpečenie objektov požiarou vodou a hasiacimi prostriedkami.

Touto cestou žiadame zodpovedných pracovníkov a uvedomelých občanov, aby nekompromisne zakročili proti tým, ktorí ignorujú aj základné protipožiarne opatrenia (napr. vypaľovanie porastu...) a proti vandalizmu, zničeniu podzemných a nadzemných hydrantov a prostriedkov ochrany pred požiarmi. Taktiež upovedomujeme občanov, že v priebehu roka budú vykonané zo strany obcí preventívne protipožiarne kontroly prostredníctvom odborne pripravených kontrolných skupín. Tieto kontroly a následne uložené opatrenia slúžia občanom, aby boli aj u nich dodržané základné protipožiarne opatrenia vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, a tým sa predišlo vzniku mimoriadnych udalostí, a to požiarov.

3. Okresné riaditeľstvo svoju činnosť rozšírilo na zabezpečenie odberných miest požiarnej vody v obciach, právnických osobách alebo v fyzických osobách-podnikateľoch, v ktorých je vybudovaný verejný vodovod. Uvedenú povinnosť dotknutým ukladá všeobecne záväzný právny predpis, a to vyhláška MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

Nedostatok požiarnej vody na hasenie vzniknutého požiaru môže mať katastrofálne následky a to v prvom rade predlžuje lokalizačné a likvidačné práce a tým sa zvyšuje riziko prenosu požiaru na okolité objekty a taktiež sa navršuje priama a následná škoda spôsobená požiarom.

Starostovia obcí si musia uvedomiť, že zabezpečením odberných miest požiarnej vody v obci, alebo v jej blízkosti vo veľkej miere prispieva hasičskej jednotke k vykonaniu rýchleho adekvátneho a odborného zásahu v čo najkratšom čase a predmetný skutok v nemalej miere prispeje k zabezpečeniu požiarnej bezpečnosti v obcí.

V súvislosti s hore uvedeným Vás, starostov žiadame :

- v obciach, kde sa nachádza verejný vodovod – označiť podzemné hydranty s predpísaným symbolom,
- v obciach, kde nie je verejný vodovod – vytypovať miesto, ktoré vyhovuje na čerpanie požiarnej vody (prístupnosť, výdatnosť, označenie). Zdroj vody môže byť prírodný, napr.: potok, rieka, jazero, alebo umelý: požiarne nádrž, požiarne studňa, verejný vodovod.

4. V bytových domoch, ktoré spĺňajú kritéria pre výkon štátneho požiarného dozoru, okresné riaditeľstvo vykoná komplexné protipožiarne kontroly za účelom preverenia organizačného ako aj technického zabezpečenia ochrany pred požiarmi. Podotýkame, že hlavné zameranie protipožiarnych kontrol v SR na rok 2010 je zamerané na bytové domy a práve z uvedeného dôvodu žiadame správcov jednotlivých bytových domov a taktiež samosprávy alebo ďalšie fyzické, resp. právnické osoby, ktorí zabezpečujú požiarnu ochranu, resp. bezpečnosť v uvedených budovách, aby neodkladne zabezpečili tzv. bezpečné bývanie.

V spolupráci so správcami bytových domov je naďalej našou snahou zabezpečiť pre občanov bývajúcich v takých domoch, bezpečné bývanie v zmysle záväzných právnych predpisov o ochrane pred požiarmi. Stavba (objekt) je bezpečná, ak okrem iného zabezpečuje bezpečný únik osôb, zamedzí prenosu požiaru z jedného požiarného úseku na druhý (z bytu do susedného bytu), zaisťuje možnosť bezpečného a včasného zásahu hasičských jednotiek a v objektoch sú zabezpečené požiarné technické zariadenia (napr.: hydranty, hasiace prístroje...) Počas výstavby a dania objektov do užívania v bývalej ére sa na požiarnu bezpečnosť nekládol dostatočný dôraz, pričom aj vtedajšie záväzné právne predpisy (bývalé STN) hore uvedené bezpečnostné opatrenia požadovali.

Teraz je na nás všetkých, aby sme vytvorili tzv. bezpečné bývanie a to vyžaduje:

- Vbudovať požiarné vodovody do bytových domov, v ktorých neboli inštalované. Tieto vodovody slúžia v prípade vzniku požiaru aj na prvotný zásah do príchodu hasičských jednotiek, a aby mohli vykonať adekvátne rýchly zásah smerujúci k lokalizovaniu a likvidácii vzniknutého požiaru.
- Vytvárať bezpečné únikové cesty, aby občania mohli požiarom ohrozený objekt, resp. miesto bezpečne opustiť. Na tieto účely slúžia chránené únikové cesty, ktoré tvoria samostatný požiarny úsek a vedú na voľné priestranstvo.
- Zamedziť možnosti šírenia požiaru z bytu na susedné byty, napr. cez otvory v požiarno-deliacich konštrukciách, najmä cez inštaláčne šachty (riadne utesnené – zaliate betónom).
- Spoločné priestory, najmä pivničné oddeliť od ostatných priestorov požiarnymi uzávermi so samozatváracími mechanizmami (požiarné dvere s požadovanou odolnosťou).
- Rozmiestnenie vhodných hasiacich prístrojov.

Touto cestou upozorňujeme obyvateľov bytových domov, že požadované požiarno-bezpečnostné opatrenia musia byť realizované v súlade s požiadavkami záväzných právnych predpisov a slúžia Vám všetkým občanom a zabezpečujú Vašu bezpečnosť. Nerešpektovanie, resp. ignorovanie týchto požiadaviek môže mať priamo katastrofálne následky a s tým úzko súvisí aj Vaša právna zodpovednosť.

5. Ďalej budeme pokračovať v aktivitách, ktoré smerujú k vymedzovaniu a označovaniu nástupných plôch všade tam, kde všeobecne záväzný právny predpis uvedené voľné plochy požaduje. Nástupná plocha musí byť trvale voľný priestor určený na nástup hasičskej jednotky, umiestnenie hasičskej techniky na vykonanie adekvátneho zásahu, a taktiež na evakuáciu osôb s dostupnou výškovou technikou.

Upozorňujeme nedisciplinovaných obyvateľov bytových domov, aby nezaparkovali svoje autá v zákaze. Musia si uvedomiť, že nástupné plochy vždy za každej okolnosti musia byť voľné. Možno práve Vás, ktorí ignorujete „ZÁKAZ“, alebo Vašu rodinu nevedia výškovou požiarnou technikou zachrániť hasiči z bytového domu. Každý, kto býva spoločne v bytovom dome, si musí uvedomiť, že jediná možnosť úniku prirodzeným spôsobom z objektu je cez schodiskový priestor (v súvislosti s výškou objektu je tento priestor považovaný za chránenú alebo nechránenú únikovou cestu). V prípade mimoriadnej udalosti (požiar, výbuch), schodiskový priestor môže byť zničený, zdemolovaný, resp. zadymený vplyvom splodín horenia, a tým tento spôsob úniku z horiaceho objektu, by mohol byť nevhodný resp. nepoužiteľný. Aj napriek najväčšej snahe zasahujúcich, občania by uviazli v horiacom pekle. Z uvedeného dôvodu hasiči okolo bytových domov potrebujú voľné plochy, t.j. nástupné plochy, aby mohli evakuovať ľudí z vonkajšej strany pomocou dostupnej výškovej techniky.

6. Prioritou bude naďalej kontrola stavu podzemných a nadzemných hydrantov na verejných obecných vodovodoch a taktiež ich označovanie. V spolupráci s VEOLIA - Stredoslovenskou vodárenskou prevádzkovou spoločnosťou, a.s., závod Rimavská Sobota sa podarilo vymeniť, opraviť a sfunkčniť 517 podzemných hydrantov a tým vo všetkých obciach okresu, kde je správcom VEOLIA, každé odberné miesto sa dá využiť na odber požiarna vody.

Absentuje kontrola a oprava odberných miest na verejných vodovodoch, ktoré majú v správe obecné úrady. Ide o obce: Drňa, Gemerský Jablonec, Hajnáčka, Hrušovo, Nová Bašta, Poproč, Potok, Stará Bašta, Stránska, Tachty a Zacharovce. Žiadame starostov uvedených obecných úradov, aby v čo najkratšom čase vykonali nápravné opatrenia.

Touto cestou oslovujeme starostov tých obcí, v ktorých je vodovod, aby na stále prístupné miesto umiestnili: hydrantový nástavec a kľúč, rozdeľovač, hadice a prúdnice, ktoré operatívne môžu použiť aj občania v prípade potreby na dopravu požiarna vody na požiarisko. Adekvátnym a rýchlym zásahom môžu lokalizovať a následne likvidovať vzniknutý požiar do príchodu hasičskej jednotky a tým môžu uchrániť nie malé hodnoty a taktiež zachrániť osoby v ohrození života.

7. Nami zanedbanou oblasťou z hľadiska ochrany pred požiarmi sú objekty v majetku cirkvi, hlavne kostoly, ktoré podľa všeobecne záväzných právnych predpisov sa považujú, ako zhromažďovacie priestory, na ktoré sú osobitné požiadavky bezpečnosti. Pripomenieme Vám zásah blesku do zvonice kostola v obci Pástovce, pričom sa zvonica zrútila do lode kostola. Dôvod - hromozvod nebol revidovaný odborne spôsobilou osobou – prakticky bol nefunkčný. Našťastie v inkriminovanom čase sa nikto v kostole nenachádzal, v opačnom prípade zrejme by sa stala jedna z najväčších katastrof v histórii Slovenska.

8. Neoddeliteľnou súčasťou našej práce je metodicko-výchovná činnosť, v ktorej budeme aj v tomto roku pokračovať a to formou odborných seminárov, prednášok a článkov. Naším cieľom je osloviť širokú verejnosť – občanov, aby svojou nevedomosťou a ľahostajnosťou nespôsobili mimoriadnu udalosť a to požiar. Jednoznačne si každý musí počínať tak, aby nespôsobil požiar. Čo sa týka výchovy mládeže, vedenia škôl po dohode s OR HaZZ v Rimavskej Sobote, môžu zorganizovať návštevy priestorov hasičskej jednotky, pričom sa zoznámia s prácou príslušníkov HaZZ, používanou technikou a zároveň základnými požiadavkami ochrany pred požiarmi.

OR HaZZ v Rimavskej Sobote v roku 2010 plánuje vyhlásiť výtvarnícku súťaž pod názvom „ochrana pred požiarmi očami detí“, o ktorej budú cez regionálnu tlač informované všetky základné školy okresu. Ustanovenou komisiou vybrané víťazné práce budú odmenené v rámci možností okresného riaditeľstva.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rimavskej Sobote nie je len kontrolným orgánom, ale v prvom rade poradným, na ktorý sa môžete smelo obrátiť, pretože náš cieľ musí byť jednoznačne spoločný, a to nedať možnosť vzniku mimoriadnych situácií – požiarov, a následne k ohrozeniu osôb, zvierat a majetku, ktoré prinášajú do šťastného života len utrpenie a žiaľ.

pplk. Ing. Víťazoslav B ó d i , v. r.
vedúci oddelenia požiarnej prevencie
OR HaZZ v Rimavskej Sobote